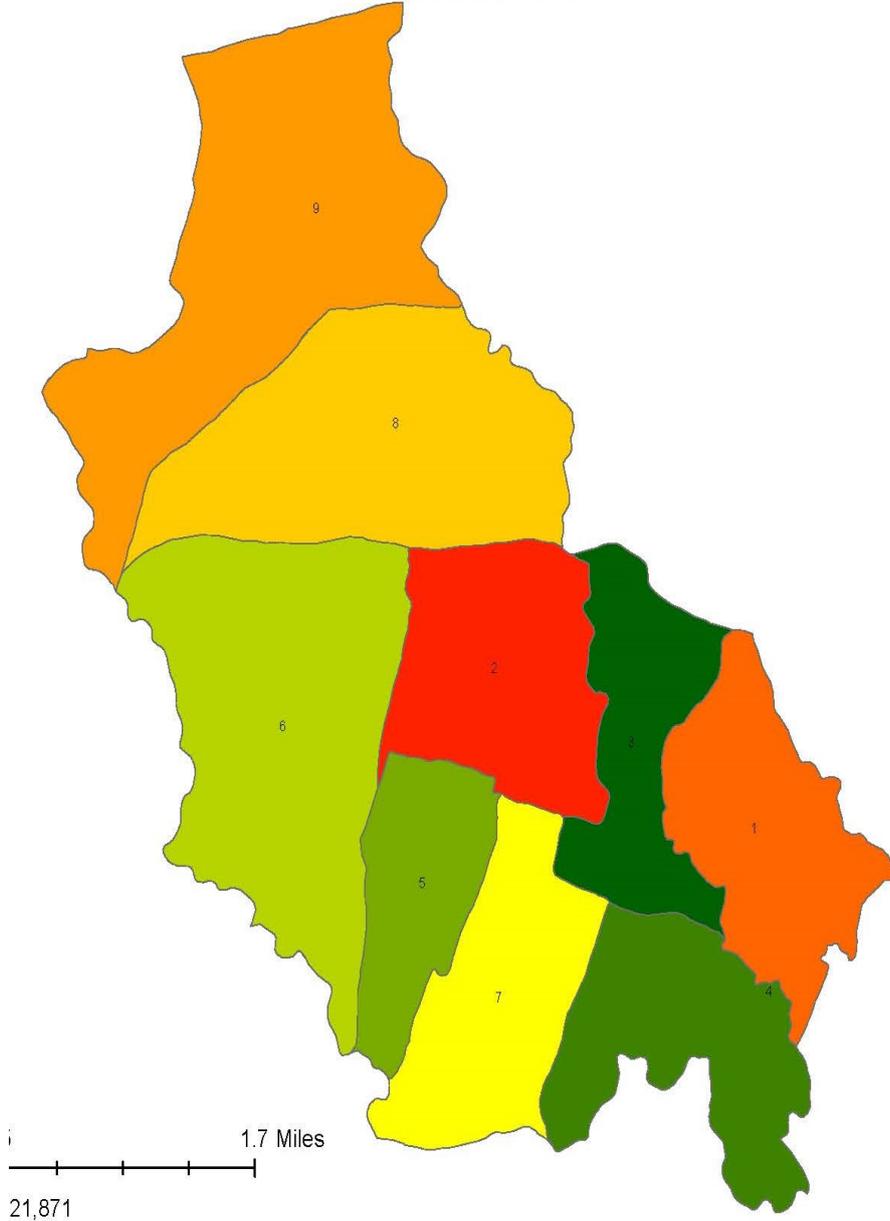

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना प्रतिवेदन सिसवा गाविस

कपिलबस्तु
जिल्ला

तयार गर्ने :

गाउँ विकास समितिको कार्यालय, सिसवा

तयार गरिएको मिति : २०७१ पौषको गा.वि.स. परिषदबाट पारित

श्री सिसवा गाउँ विकास समितिको कार्यालय

सिसवा, कपिलवस्तु

पत्र संख्या:
चलानी नं:

मिति: २०७१।०९।२९

बिषय: धन्यवाद ज्ञापन ।

गुणस्तरीय खानेपानीको अभावका साथै स्वास्थ्य तथा सरसफाइको कमजोर अवस्था रहेको यस शिसवा गाविसमा खानेपानी, सरसफाई, स्वास्थ्य र पोषण सम्बन्धि परम्परागत वानी व्यवहारमा परिवर्तन गरी गाविसका जनताको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याई गरिव र उपेक्षित परिवारको जीवनस्तरमा वृद्धि गर्न जिल्ला विकास समिति कपिलवस्तु अर्न्तगत रहेको पश्चिम नेपाल ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना, दोस्रो चरणको प्राविधिक सहयोगमा शिसवा गाविसमा एकीकृत वास कार्यक्रमको अद्यावधिक गारिएको छ । जस अर्न्तगत गाविस भरीका खानेपानी, सरसफाई स्वास्थ्य, पोषण, आयआर्जन तथा वास लाई सहयोग पुग्ने सहयोगी गतिविधी सम्बन्धि आवश्यकताहरूलाई टोल तथा गाविस स्तरमा प्राथमिकिकरण गरी यस वास योजनामा समावेश गारिएको छ । यी कार्यक्रमहरूलाई आवश्यक स्रोत जुटाई प्राथमिकता बमोजिम क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ । जसको फलस्वरूप स्वच्छ सफा खानेपानी, स्वास्थ्य र सरसफाईमा सबैको पहुँच र खुल्ला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा गर्दै स्वास्थ्य र सरसफाईका पूर्ण आनिवानी परिवर्तनको राष्ट्रिय सहश्राब्दी लक्ष्य प्राप्तिको दिशातर्फ गाविस अग्रसर हुने छ ।

गाविस का राजनैतिक दलका प्रतिनिधी, स्थानीय अगुवा व्यक्ति तथा उपभोक्ताहरूको प्रत्यक्ष संलग्नतामा तर्जुमा गारिएको यस वास योजना गाविसको महत्वपूर्ण दस्तावेज हो, जसलाई कार्यान्वयन गर्न ठुलो आर्थिक श्रोतको आवश्यकता रहेको र त्यसको लागि गाविस तथा जिविसको श्रोत मात्र पर्याप्त नभएको कारण विभिन्न राष्ट्रिय र अर्न्तराष्ट्रिय सरकारी तथा गैरसरकारी संस्था वा निकायहरू यस वास कार्यक्रम कार्यान्वयनका महत्वपूर्ण सम्भावित साभेदारको रुपमा रहन सक्दछन् । यस वास योजनाले शिसवा गाविसमा वास सम्बन्धि कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्न दातृ संस्थाहरूलाई निकै सहजता प्रदान गर्नेछ ।

अन्तमा वास योजना तर्जुमा कार्यमा आफ्नो अमूल्य राय सल्लाह सुझाव प्रदान गर्नुहुने जिल्ला विकास समिति कपिलवस्तु, जिल्ला प्राविधिक कार्यालयक, पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना, दोस्रो चरण, वास इकाई कपिलवस्तुका कर्मचारीले सहयोग पुऱ्याउनु भएको योगदानको कदर गर्दै प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा यस वास योजना तयारी कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने अन्य सबै महानुभावप्रति पनि निरन्तर सहयोगको अपेक्षा सहित हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

.....
अंशु बर्मा
गा.वि.स.सचिव
तथा

VWASHCC अध्यक्ष

विषय सूची

खण्ड एक परिचय

- १.१ पृष्ठभूमि
- १.२ उद्देश्य
- १.३ विधि
- १.४ सिमितता

खण्ड दुई

- २.१ सिसवा गाउँ विकास समितिको सामान्य जानकारी
 - २.१.१ संक्षिप्त परिचय
 - २.१.२ अवस्थिति, सिमाना तथा प्रशासनिक विभाजन
 - २.१.३ क्षेत्रफल तथा भूउपयोग
 - २.१.४ जनसङ्ख्या
 - २.१.५ वडागत तथा जातीय आधारमा तुलनात्मक घरसङ्ख्या
 - २.१.६ शैक्षिक संस्थाहरु
 - २.१.७ गा.वि.स.मा उपलब्ध जनशक्तिको तुलनात्मक विवरण
 - २.१.८ गा.वि.स.मा विद्यमान सेवामूलक कार्यालयहरु
- २.२ सिसवा गाविसमा खानेपानीको तुलनात्मक अवस्था
 - २.२.१ वर्तमानमा खानेपानीको अवस्था
 - २.२.२ खानेपानी स्रोतको वर्गीकरण
 - २.२.३ खानेपानी स्रोतको सुविधा स्तर निर्धारण
 - २.२.४ सिसवा गा.वि.स.मा सञ्चालित खानेपानी योजनाहरूको स्थिति
- २.३ स्वास्थ्य र सरसफाईको स्थिति
 - २.३.१ स्वास्थ्य
 - २.३.२ सरसफाई

- २.३.३ पूर्ण सरसफाईका सूचकहरूको स्थिति
- २.३.४ वातावरणिय सरसफाईको अवस्था
- २.४ गा.वि.सको वाश योजना कार्यान्वयन तथा संसोधित कार्ययोजना
- २.४.१ विभिन्न खानेपानी योजनाहरू
- २.४.२ सम्भाव्य लगानीका स्रोतहरू
- २.५ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण
- २.५.१ जोखिम सम्बन्धमा विगतको सिकाई पहिचान
- २.५.२ भविष्यमा हुनसक्ने जोखिमहरूको प्रकृति विश्लेषण गर्ने, विपद् तथा जोखिम न्यूनीकरण र जलवायु अनुकूलन सम्बन्धी विकल्पहरू
- २.५.३ सुझावहरू
- २.६ तर्जुमा गरिएका क्रियाकलापहरू

तालिका सूची

शीर्षक

१. सिसवा गा.वि.स.का घरधुरीको जातजातिगत आधारमा वितरण
२. सिसवा गाविसमा खानेपानीको अवस्था
३. खानेपानी स्रोतको वर्गीकरण
४. खानेपानी स्रोतहरूको सुविधा स्तर निर्धारण
५. सिसवा गा.वि.स.मा सञ्चालित खानेपानी योजनाहरूको स्थिति
६. घरायसी शौचालयको अवस्था
७. संस्थागत शौचालयको अवस्था
८. पूर्ण सरसफाईका सूचकहरूको स्थिति
९. प्रस्ताव गरिएका विभिन्न खानेपानी योजनाहरू
१०. तर्जुमा गरिएका क्रियाकलापहरू

संक्षिप्त शब्दहरूको पुरा रूप

वास : खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता

गा.वि.स. : गाउँ विकास समिति

जि.वि.स. : जिल्ला विकास समिति

जि.प्रा.का.: जिल्ला प्राविधिक कार्यालय

CHASAC: Community Hygiene and Sanitation Action Committee

VWASHCC: Village Development Committee Water Supply , Hygiene and
Sanitation Coordination Committee

WASH: Water Supply, Sanitation and Hygiene

SMC: School Management Committee

IMC: Institutional management Committee

WUSC: Water Users and sanitation Committee

TL: Team Leader

FC: Field Coordinator

HP: Health Promoter

AIMS: Arsenic Information Management System

UNICEF: United Nations International Children Education Forum

BSF: Bio Sand Filter

STW: Sallow Tube Well

DW: Dud Well

KAF: Kanchan Arsenic Filter

HH: House Hold

ODF: Open Defection Free

TBC: Total Behaviour Change

PPB: Parts Per Billion

H&S: Health and Sanitation

DWS: Drinking Water Supply

IGA: Income Generating Activites

S-T: Socio- Technical

DDC: District Development Committee

VDC: Village Development Committee

GPS: Geographical Positioning system

पृष्ठभूमि:

नेपाल सरकारको सन् २०१७ सम्ममा सवैलाई खानेपानी र सरसफाइ सुविधा पुर्याउने लक्ष हासिल गर्ने दिशामा सहयोग गर्दै स्थानीय निकायहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले नेपाल सरकार र फिनल्याण्ड सरकारका बीच पश्चिम नेपालका विभिन्न नौ वटा जिल्लाहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यक्रम सञ्चालनको लागि द्विपक्षिय सम्झौता भए वमोजिम पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ परियोजना सन् २००८ देखि २०१३ अवधिको पहिलो चरण सफलतापूर्वक सम्पन्न गरी सन् २०१३ देखि २०१८ सम्मको अवधिको लागि दोस्रो चरण आरम्भ भएको छ ।

यस सन्दर्भमा समुदायले सहभागितात्मक रूपमा तर्जुमा गरेको योजनाले मात्र समुदायका वास्तविक आवश्यकताको पहिचान गर्न सक्दछ र वाशको क्षेत्रमा गरिने बाह्य सहयोग वास्तविक आवश्यकता भएको वर्गमा पर्दछ जसले स्थानीय सरकारको वाश योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने क्षमतालाई विकास गरी सन् २०१७ को नेपाल सरकारको लक्ष पुरा गर्न सहयोग गर्दछ भन्ने मान्यतालाई अंगीकार गरी परियोजनाको पहिलो चरणमा विभिन्न ५२ वटा गाविसको गाउँस्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना र दुइवटा नगरपालिकाका वडाहरूको वडास्तरीय योजना तर्जुमामा सहयोग गरिएको थियो ।

यस परिप्रेक्ष्यमा वाश योजनामा तर्जुमा भएका क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्नको लागि परियोजनाले पहिलो चरणमा पर्याप्त आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गरायो जसको फलस्वरूप: खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताको क्षेत्रमा उक्त गाविसहरूमा आमूल परिवर्तन भएको छ ।

परियोजनाको दोस्रो चरणको परियोजना दस्तावेजले वास्तविक रूपमा सेवाविहीन, जसले हालसम्म खानेपानी कार्यक्रमको लागि कुनै पनि बाह्य सहयोग प्राप्त गरेका छैनन् त्यस्ता क्षेत्रमा मात्र परियोजनाको सहयोग केन्द्रीत गर्ने निर्देश गरे वमोजिम परियोजनाको सहयोग विस्तारको लागि थप दुर्गम तथा सेवाविहीन गाविसहरू छनौट गरी सोहि वमोजिमको योजना तर्जुमा गरी सहयोग गर्ने भन्ने उल्लेख भएको छ । यसका साथै परियोजनाको पहिलो चरण सम्पन्न भएका गाविसहरूबाट क्रमशः परियोजनाको सहयोगको बहिर्गमन गर्दै जानको लागि समेत उक्त गाविसहरूको हालको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको वस्तुस्थिति अद्यावधिक गर्नु आवश्यक हुन जान्छ ।

यसका साथै परियोजनाको बहिर्गमन पश्चात समेत गाविसले सेवा पुग्न बाँकी रहेका क्षेत्रमा अतिरिक्त स्रोतको खोजी गरी वा आफ्नै स्रोत परिचालन गर्न समेत अद्यावधिक वाश योजनाको आवश्यकता पर्ने भएकोले समेत पहिलो चरणमा वाश योजना तर्जुमा भएका सवै गाविसहरूमा वाश योजना अद्यावधिक गर्नु वाञ्छनीय देखिएकोले वाश योजना अद्यावधिक कार्यमा सहजीकरण गर्ने जिल्ला विकास समिति, जिल्ला प्राविधिक कार्यालय जस अन्तर्गतको जिल्ला वाश एकाइ र गाउँ विकास समिति समेतलाई उक्त कार्यको लागि सहयोगी दस्तावेजको रूपमा यो गाउँ विकास समिति स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाइ योजना अद्यावधिक गर्ने निर्देशिका(VWASH Plan Updating Guidelines) तर्जुमा गरिएको छ ।

उद्देश्य:

गाउँस्तरीय वाश योजना अद्यावधिक कार्यको समग्र उद्देश्य गाउँ विकास समितिलाई स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ को दफा (६५) ले प्रत्येक स्थानीय निकायलाई आफ्नो सिमाक्षेत्रभित्र सञ्चालन हुने विकास निर्माण कार्य जनमुखी, सहभागितात्मक, प्रभावकारी, सुव्यवस्थित र दीर्घो प्रतिफल दिने गरी सञ्चालन गर्न आवधिक गाउँ विकास योजना तयार गरी सोही योजना अन्तरगतका आयोजनाहरूलाई प्राथमिकताको आधारमा सञ्चालन गर्न निर्देशित गरे वमोजिम गाविसको वाश आवधिक योजना अद्यावधिक गर्ने कार्यमा क्षमता विकास गर्नु रहेको छ ।

यसका अतिरिक्त यस कार्यका खास उद्देश्यहरु निम्न वमोजिम रहेका छन् ।

- गाउँ विकास समितिको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण गरी सवैका लागि खानेपानी र सरसफाइ सुविधा उपलब्ध गराउन अब आवश्यक पर्ने स्रोतको पहिचान गर्नु,
- गाविस क्षेत्रभित्र सेवाविहीन, सेवा प्राप्त र सुविधा स्तरोन्नती गर्नुपर्ने समुदायको पहिचान गरी प्राथमीकीकरण गर्ने र सोहि वमोजिम स्रोतको विनियोजन गर्ने,
- गाविसको पूर्ण सरसफाइको रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्ने र सोहि वमोजिम कार्यक्रमहरु तय गर्ने,
- जलवायु परिवर्तन वाट वाश क्षेत्रमा पर्न गएका तथा भविष्यमा पर्न सक्ने असरहरुको बारेमा अध्ययन गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरण र जलवायु परिवर्तन अनुकुलनका क्रियाकलापहरु पहिचान तथा तर्जुमा गर्नु,
- पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ परियोजनाको दोस्रो चरणको अवधारणा वमोजिम उक्त गाविसमा परियोजनाको सहयोगको स्तर निर्धारण गरी सोहि वमोजिम कार्ययोजना तयार गर्ने कार्यमा सहयोग गर्नु रहेको छ ।

समयावधि

गाउँस्तरीय वाश योजना अद्यावधिक कार्यको लागि निम्न वमोजिमको अधिकतम समयअवधि लाग्ने अनुमान गरिएको छ । गाविसको क्षेत्र तथा वस्तीहरुको आधारमा सो भन्दा कम समयमा समेत यो कार्य सम्पन्न हुन सक्छ ।

क्र.सं	क्रियाकलापको नाम	लाग्ने अधिकतम अवधि	कैफियत
१	सहजकर्ताको तालिम तथा विद्यमान वाश योजनाको डेस्क अध्ययन कार्य	५ दिन	जिल्लास्तरमा गरिने
२	गाविसस्तरीय अद्यावधिक कार्यशाला	१ दिन	गाविसस्तरमा गरिने
३	वडास्तरीय कार्यको लागि तयारी	२ दिन	गाविसस्तरमा गरिने
४	वडास्तरीय तथ्यांक अद्यावधिक कार्यशाला	९ दिन	वडास्तरमा गरिने
५	तथ्यांकको प्रारम्भिक विश्लेषण तथा योजना तर्जुमा पूर्व तयारी	६ दिन	गाविसस्तरमा गरिने
६	गाविसस्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला	२ दिन	गाविसस्तरमा गरिने
७	प्रतिवेदन लेखन	१० दिन	जिल्लास्तरमा गरिने
	जम्मा	३५ दिन	

उपरोक्त क्रियाकलापहरुमध्ये सहजकर्ताको तालिम र प्रतिवेदन लेखन कार्यको संयोजन तथा व्यवस्थापन जिल्ला विकास समितिले गर्नेछ, भने बाँकी क्रियाकलापहरु सहजकर्ताको सहयोगमा गाउँ विकास समिति/VWASHCC र वडा नागरिक मञ्चले आयोजना गर्नेछन् ।

समग्र अद्यावधिक कार्यको अगुवाईको कार्य गाविसले गर्नेछ, जसको लागि गाविसलाई आवश्यक सहयोग गर्न जिल्ला विकास समितिले एकजना सामाजिक र एकजना प्राविधिक कर्मचारी उपलब्ध गराउनेछ ।

१.४ सिमितता

यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना, जिल्लाको यस क्षेत्रको विकासको निम्ति पूर्णरूपमा सहयोगी रहेपनि यसका आफ्ना केही सीमितताहरू रहनेछन्:

- अपभ्रष्ट आउनसक्ने तत्कालिन आवश्यकताहरूको प्राथमिकिकरण
- पर्याप्त बजेट विनियोजनमा न्यूनता
- प्राथमिक तहको तथ्याङ्कको सहज उपलब्धता
- राजनैतिक स्थिरता एवं स्थानीय सरकार तथा सुशासन
- पर्याप्त प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारीको खटनपटन
- दातृ राष्ट्र तथा संघ, संस्थाहरूको सहयोगको सुनिश्चितता एवं निरन्तरता
- राजनीतिज्ञ तथा योजनाकारहरूको दूरदृष्टि

खण्ड २

२.१.१. सिसवा गाउँ विकास समितिको संक्षिप्त जानकारी:

कपिलवस्तु जिल्ला पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रको लुम्बिनी अञ्चलमा पर्ने शाक्यमुनि गौतम बुद्धको राज्य, ऐतिहासिक महत्व रहेको जिल्ला हो । तौलिहवा यस जिल्लाको सदरमुकाम हो । १७३८ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफलको कपिलवस्तु जिल्लामा ५७ गा.वि.स र ५ नगरपालिका रहेको छ । तराईको दक्षिण क्षेत्रमा पर्ने गाविस मध्येको एक सिसवा गाविस हो । यो गाविसको पूर्वमा कजरहवा गाविस, पश्चिम र दक्षिण तर्फ कशहवा गाविस, तथा उत्तरमा वरईपुर गाविस रहेको छ । मानव विकास सूचांक न्यून रहेको सिसवा गाविस जिल्लाको पिछ्छाडिएको गाविस मध्ये एक रहेको छ । यो गाविस जिल्लाको सुविधा स्तरीकरणमा चार श्रेणी मध्ये चौथो अर्थात् सबैभन्दा पिछ्छाडिएको श्रेणीमा पर्दछ । ११६१ घरधुरीमा ३७७९ जना महिला र ३९८८ जना पुरुष रहेका छन् । यो गा.वि.स. खुल्ला दिसा मुक्त क्षेत्र समेत घोषणा भैसकेको भए तापनि अझै केही प्रतिशत घरधुरीले खुल्ला ठाउँमा दिसा गर्ने गरेका छन् । आदिवासी, जनजाति, पिछ्छाडिएका तराई जाति, दलित, मुस्लिम तथा ब्राह्मणहरूको बसोबास रहेको यस गाविसका जनताहरूको प्रमुख पेशाको रूपमा कृषि रहेको देखिन्छ ।

यस गाविसमा खानेपानीको समस्या नभए तापनि सुरक्षित खानेपानीको भने निकै अभाव रहेको छ । प्रायः घरहरूमा ह्याण्ड पम्पबाट खानेपानीको आपूर्ति हुने यस गाविसमा आर्सेनिकको ठूलो समस्या रहेको देखिँदैन । आर्सेनिक पानी पिउँदा हुने नकारात्मक असरवारे समुदायका धेरै मानिसहरू जानकार रहेको भएतापनि यस्तो पानी नपिउने कुरामा उनिहरू सचेत भने देखिँदैनन् । यसैगरी सरसफाइको अवस्था यस गाविसमा निकै नाजसक देखिन्छ, विशेष गरी चर्पीमा दिसा पिसाव गर्नुपर्छ भन्ने कुरा समुदायका मानिसहरूलाई थाहा भए तापनि उनीहरूमा चर्पी निर्माणको लागि सरकारले अनुदान दिन्छ वा दिनुपर्छ भन्ने मानसिकता रहेको देखिन्छ । यस्तो हुनुको एउटा कारण संगैको भारतीय गाउँमा सरकारले अनुदानमा चर्पी निर्माण गराएकाले नेपाल सरकारले पनि कनै दिन अनुदान दिन्छ, अनि बल्ल चर्पी निर्माण गरौंला भन्ने सोच भएका कारण यो गा.वि.स.लाई खुल्ला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा गर्न ३ वर्ष लागेको थियो ।

२.१.२ सामान्य वस्तुस्थिति:

समग्र तराईको हावापानी संग मिल्दो विषम किसिमको हावापानी तथा वातावरण यस गाविसमा पनि रहेको देखिन्छ । गर्मीमा अत्याधिक गर्मी तथा जाडोमा अत्याधिक जाडो हरनु यहांको वातावरणीय विशेषता रहेको छ । यस गाविसमा उष्ण र समशितोष्ण दुई प्रकारको हावापानी पाईन्छ । गर्मीमा ३९ डिग्री सेन्टिग्रेट देखि ४२ डिग्री सेन्टिग्रेट सम्म तथा ठण्डीमा ४ डिग्री सेन्टिग्रेट देखि ६ डिग्री सेन्टिग्रेट सम्म तापक्रम रहन्छ । समतल भुभाग भएको यस गाविसमा गर्मीयाममा दिउंसो को समयमा घुलो सहितको तातो हावा बहन्छ, भने जाडोयाममा शितलहर चल्ने गर्दछ ।

२.१.३ अवस्थिति तथा पहुंच :

शिसवा गाविस कालोपत्रे सडकले नछोएको कपिलवस्तु जिल्लाको दक्षिण तर्फ रहेको गाविस हो । यो गाविस जिल्ला सदरमुकाम बाट दक्षिणतर्फ जानुपर्ने हुन्छ, भने अर्को बाटो तौलिहवा बजारबाट हुलाकी मार्ग हुदै राजपुर देखि दक्षिण यस गाविसमा जान सकिन्छ । गाविस भरी सहज पुग्न सकिने कच्ची सडक संजाल भएतापनि यहां यातायातको असुविधा रहेको छ ।

भारतीय सीमासंग नजिकको गाविस भएको कारण यहांका मानिसहरु किनमेचका लागि भारतीय बजारमा निर्भर रहन्छन् , त्यसैले यस गाविसमा बजारको वाकास भएको देखिदैन । यहांबाट नजिकको नेपालको बजारको रुपमा भारतको कोटिया बजार रहेको छ । यस गाविसमा स्वास्थ्य चौकी १, सरकारी निम्न माध्यमिक विद्यालय १, सरकारी प्राथमिक विद्यालय ५, र मदरसा ८ वटा रहेका छन् ।

२.१.४ जनसङ्ख्या :

वि.सं. २०६८ को राष्ट्रिय जनगणना अनुसार यस सिसवा गा.वि.स.को जम्मा घरधुरी सङ्ख्या १०१३ र कुल जनसङ्ख्या ६९६७ रहेको छ, जसमा महिला जनसङ्ख्या ३२७९ (४६.७८) र पुरुष जनसङ्ख्या ३७०८(५३.२२) छ ।

खण्ड ख

वाश योजना अद्यावधिक गर्ने प्रश्नावली तथा फारामहरु

२.२.१ स्वास्थ्य र सरसफाईको स्थिति :

भौगोलीक विकटता, प्रयाप्त ज्ञान र सुचनाको अभावका कारण गा.वि.स.को स्वास्थ्य अवस्था दयनीय रहेको छ । यातायातको असुविधाका कारण सुविधायुक्त अस्पतालमा समयमा नै पुग्नका लागि निकै लामो समय लाग्ने अवस्था छ । लामो समय खर्चिनुपर्ने र उपचारका लागि छिमेकी जिल्ला तौलिहवा,बुटवल,भैरहवा,भारत पुगनुपर्ने बाध्यताले गर्दा सिसवावासीले जटिल केश देखा परेको अवस्थामा सहि समयमा उपचार सुविधा पाउन समस्या सकिरहेका छैनन । वास कार्यक्रम लागु हुनु पुर्व जम्मा घरधुरी १०१३ मध्ये पक्कि चर्पी हुने घरधुरी जम्मा १५५ वटा थिए भने कच्चि चर्पी कुनै पनि घरमा नभएको अवस्था थियो । यसरी वास कार्यक्रम लागु हुनु पुर्व यस गा.वि.स.मा सरसफाई र स्वास्थ्यको अवस्थामा अत्यन्तै नाजुक रहेको थियो ।

२.३.१ स्वास्थ्य

स्वास्थ्य सुविधाका हिसाबले गा.वि.स.भरीमा १ वटा स्वास्थ्य चौकी, १ र ४ वटा मेडिकल रहेका छन् भने २ जना अ.हे.व, १ जना मासिका र १ जना ग्रामीण स्वास्थ्य कार्यकर्ताले स्वास्थ्य सम्बन्धि सेवा प्रदान गरिरहेका छन् । स्वास्थ्यको सवालमा खासगरी बाल पोषण र भाडापखाला उपचारको चर्चा यहाँ गरिएको छ ।

क) बाल पोषण

स्वास्थ्य चौकीले दिएको तथ्याङ्क अनुसार आ.ब. २०७०।७१ मा तौल मापन गरिएका कुल ४७४ जना पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूमा तौल सामान्य रहेको पाइयो । ती बालबालिकामा कुपोषणको समस्या नरहेको देखियो कसैमा पनि भिटामिनजन्य पोषकतत्त्वको कमीले हुने समस्या देखिएको थिएन ।

ख) भाडापखाला उपचार

स्वास्थ्य चौकीले दिएको तथ्याङ्क अनुसार उक्त आ.व. २०७०।७१ मा जम्मा १५८ बालबालिकाको भाडापखाला सम्बन्धी उपचार गरिएको थियो । यी मध्ये १५८ जनामा सामान्य जलवियोजनको समस्या देखिएको थियो भने ४ जनामा जलवियोजनको समस्या थिएन । यी मध्ये १५८ जनाको उपचार स्वास्थ्य चौकीमा गरिएको थियो । त्यस्तै कुल १०१ बालबालिकाको उपचार गा.स्व.का.वाट गरिएको थियो भने कुल ५७ बालबालिकाको उपचार मातृशिशु कार्यकर्ताबाट गरिएको थियो ।

२.३.२ सरसफाई

हाम्रो देशका अधिकांश गा.वि.स.हरूमा विद्यमान घरायसी र वातावरणीय सरसफाई एक चुनौतीको रूपमा रहेको कुरा हामीबाट छिपेको छैन । यसरी घरायसी र वातावरणीय सरसफाई कायम गर्न शौचालयको भूमिका महत्त्वपूर्ण हुने गर्छ । यस गा.वि.स. मा घरायसी र संस्थागत शौचालयको अद्यावधिक स्थिति अबको खण्डमा व्याख्या गरिएको छ ।

अ) घरायसी शौचालय

घरायसी सरसफाईको सवालमा शौचालयको भूमिका सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण हुने गर्दछ । हाम्रो देशको सन्दर्भमा विगतमा उचित र व्यवस्थित शौचालयको अभावमा भाडा पखाला लगायतका महामारीहरूको संक्रमणले धेरै बालबालिकाले अकालमा ज्यान गुमाएको तथ्य हामीबाट छिपेको छैन । व्यवस्थित शौचालय घरको सान र परिवारका सदस्यको स्वास्थ्यको कडीको रूपमा रहेको हुन्छ । यस सिसवा गा.वि.स.का कुल १०१३ घरधुरीमा उपलब्ध शौचालयको प्रकृतिलाई निम्न तालिकामा देखाइएको छ :

फाराम नं. १ : गाविसको समग्र वाश वस्तुस्थिति संकलन फाराम

(यो फाराम गाविसस्तरीय अद्यावधिक कार्यशाला तथा वडास्तरीय कार्यशालामा भएको छलफल तथा निष्कर्षको आधारमा गर्ने)

जिल्ला : कपिलवस्तु

गाविस : सिसवा

मिति: २०७१।०९।०१ देखी ०९।१२ सम्म

क. खानेपानीको अवस्था

वडा नं.	टोलको नाम	विद्यमान वाश योजना वमोजिमका घरसंख्या			हालको अवस्था		
		सुधारिएको खानेपानी सुविधा प्राप्त गरेका	सुधारिएको खानेपानी सुविधा प्राप्त नगरेका	जम्मा घरसंख्या	सुधारिएको खानेपानी सुविधा प्राप्त गरेका	सुधारिएको खानेपानी सुविधा प्राप्त नगरेका	जम्मा घरसंख्या
१.	सेमरहना	६९	४८	११७	८९	५०	१३९
२.	सिसवा	४८	६०	१०८	८०	४०	१२०
३.	सेमरी	३९	७१	१११	१०६	३०	१३६
४.	तेनुई	४८	२१	६९	६०	१३	७३
५.	शिवाभारी	५९	५३	११२	८५	४०	१२५
६.	शिवाभारी	३८	९५	१३३	१११	४०	१५१
७.	तेनुवा	३७	४०	७७	७०	२१	९१
८.	भानपुर	२५	५८	८३	७०	२५	९५
९.	जितपुर	४५	६८	११३	८०	४१	१२१
८,९	औरहवा	३५	५५	९०	६८	४२	११०
	जम्मा	४४३	५६९	१०१३	८१९	३४२	११६१

ख. घरायसी शौचालयको अवस्था:

वडा नं.	टोलको नाम	विद्यमान वाश योजना वमोजिमका घरसंख्या				हालको अवस्था			
		पक्की शौचालय भएका	कच्ची शौचालय भएका	शौचालय नभएका	जम्मा घरसंख्या	पक्की शौचालय भएका	कच्ची शौचालय भएका	शौचालय नभएका	जम्मा घरसंख्या
१.	सेमरहना	२१	०	९६	११७	११०	०	२९	१३९
२.	सिसवा	८	०	१००	१०८	१०५	०	१५	१२०
३.	सेमरी	१७	९४	०	१११	१०१	०	३५	१३६
४.	तेनुई	५	०	६४	६९	६३	०	१०	७३
५.	शिवाभारी	६०	०	५२	११२	१०३	०	२२	१२५
६.	शिवाभारी	६	६	१२७	१३३	११६	०	३५	१५१
७.	तेनुवा	२	०	७५	७७	६०	०	३१	९१
८.	भानपुर	१	०	८२	८३	७९	०	१६	९५
९.	जितपुर	१५	०	९८	११३	८५	०	३६	१२१
८,९	औरहवा	२०	०	७०	९०	८०	०	३०	११०
	जम्मा	१५५	१००	७६४	१०१९	९०२	०	२५९	११६१

ग. विद्यालय तथा संस्थागत शौचालयको अवस्था (भएकोमा √ चिन्ह लगाउने):

क्र.सं	विद्यालय वा संस्थाको नाम	विद्यमान वाश योजना वमोजिमको संख्या				हालको अवस्था (संख्या)			
		शौचालय भएको	प्रयोगमा रहेको	पानीको सुविधा भएको	लैंगिक मैत्री भएको	शौचालय भएको	प्रयोगमा रहेको	पानीको सुविधा भएको	लैंगिक मैत्री भएको
१	श्री प्रा.वि. सेमरहना	√	-	-	-	-	-	-	-
२.	श्रीजनकल्याण प्रा.वि.	√	-	-	-	-	-	-	-
३.	श्री बाल कल्याण प्रा.वि	√	-	-	-	-	-	-	-
४.	श्री लक्ष्मी प्रा.वि.	√	-	-	-	√	√	√	√
५.	मो.सल्लिम प्रा.वि.	√	-	-	-	-	-	-	-
६	श्री शिवाभारी उ.मा.वि.	√	-	-	-	-	-	-	-
७.	मदरसा बहरुलउलुम	√	-	-	-	√	√	√	√
८.	श्री दशरथचन्द्र प्रा.वि.	√	-	-	-	√	√	√	√
९.	श्री राम जानकी प्रा.वि.	√	-	-	-	-	-	-	-
१०	सुवुल सलाम मदरसा	√	-	-	-	√	√	√	√
११	गरिवी निवारण कृषि सहकारी सेवा	√	-	-	-	-	-	-	-
१२	अलेसुन्नत नुरुलुलुम मदरसा	√	-	-	-	-	-	-	-

फारम नं.२ उप स्वास्थ्य चौकी स्तरको तथ्याङ्क

(यो फारम अनुसारको तथ्याङ्क संकलन गर्दा स्वास्थ्य चौकीहरूको आ.व. २०७०/०७१ को वार्षिक प्रतिवेदनको आधारमा लिनुपर्ने ५, यो फारम तयार गर्दा उप स्वास्थ्य चौकीको मासिक प्रतिवेदन तयार गर्ने फारमलाई आधार मानी तयार पारिएको ५)

१. स्वास्थ्य चौकी रहेको स्थान

जिल्ला	गा.वि.स.को नाम	गा.वि.स.को कोड	बडा	टोल
कपिलवस्तु	सिसवा	३८०६७	५	शान्तिनगर

२. बालबालिकाहरूको स्वास्थ्य सम्बन्धी तथ्याङ्क

२.१ बच्चाहरूको तौल मापन (पाँचवर्ष मुनिका बच्चाहरूको पोषणको अवस्था)

बच्चाहरू	उमेरको आधारमा बच्चाहरूको समूह									
	०-११ महिना		१२-२३ महिना		२४-३५ महिना		३६-४९ महिना		जम्मा	
	न्यून	सामान्य	न्यून	सामान्य	न्यून	सामान्य	न्यून	सामान्य	न्यून	सामान्य
नयाँ	३४	१९७	१९	१४८	१३	१०१	-	-	६६	४७४
दोहरीएका	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

२.२ भाडा पखाला सम्बन्धी उपचार गरिएका छ वर्ष मुनिका बच्चाहरू संख्या

उपचार सेवा पुर्याउने	भाडापखाला सम्बन्धी विरामी परेका नयाँ बच्चाहरूको संख्या				उपचार गरिएका संख्या	सिफारिस गरिएका संख्या	मृत्यु भएका संख्या
	जलवियोजन नभएका	सामान्य जल वियोजन भएका	धेरै जलवियोजन भएका	जम्मा			
स्वास्थ्य चौकीबाट	४	१५८	९	१७१	१५८	९	-
ग्रा.स्वा.का.कर्ता वा (स्वयंसेविका) हरूबाट					१०१		
मातृ शिशु कार्यकर्ताहरू वाट					५७		

Nutritional and metabolic disorder

क्र.सं.	ICD कोड	रोगको किसिम	महिला	पुरुष
29	E46	कुपोषण	२६१	२१३
30	E50	Avitaminoses and other nutri deficiency	६०२	४९३

फारम नं. ३ घरधुरी तथा जातीय समुदाय सम्बन्धी तथ्याङ्क

(यो फारम अनुसारको तथ्याङ्क संकलन गर्दा विद्यमान वाश योजनामा भएको घरधुरीहरु पहिला नै प्रश्नावलीमा चढाएर लैजाने, यदि गाविस वस्ती अनुसारको तथ्यांक उपलब्ध भएमा त्यसलाई समेत वडास्तरमा जांच गर्ने र अद्यावधिक गर्ने)

जिल्ला : कपिलवस्तु

गाविस : सिसवा .

मिति : २०७१।०९।०९ देखी ०९।१२ सम्म

वडा नं.	टोलको नाम	विद्यमान वाश योजना बमोजिमको घरसंख्या						हालको घरसंख्या					
		दलित	आदिवासी जनजाती	धार्मिक अल्पसंख्यक	अन्य तराइ पिछडा वर्ग	अन्य	जम्मा	दलित	आदिवासी जनजाती	धार्मिक अल्पसंख्यक	अन्य तराइ पिछडा वर्ग	अन्य	जम्मा
१	सेमरहना	३४	०	४	५४	२९	११७	४२	०	४	६४	२९	१३९
२	सिसवा	७	०	९०	११	०	१०८	७	०	९७	१६	०	१२०
३	सेमरी	३७	०	५८	१६	०	१११	४४	०	७४	१८	०	१३६
४	तेनुई	३९	०	१५	४	११	६९	४०	०	१५	५	१३	७३
५	शिवाभारी	५०	०	३	४२	१७	११२	५६	०	३	४९	१७	१२५
६	शिवाभारी	१५	०	४५	४८	२६	१३३	१७	०	५१	५५	२८	१५१
७	तेनुवा	९	०	२७	२८	१३	७७	९	०	३१	३६	१५	९१
८	भानपुर	२७	०	६	१९	१७	८३	३९	०	६	३१	१९	९५
९	जितपुर	२८	०	५९	२६	०	११३	३१	०	६२	२८	०	१२१
१०	औरहवा	१४	०	४२	३४	०	९१	१९	०	५२	३९	०	११०

	जम्मा	२६०	०	२८२	३४४	११३	१०१३	३०४	०	३९४	३४१	१२१	११६१

फारम नं. ४ खानेपानीको उपयोग सम्बन्धी तथ्याङ्क

(यो फारम अनुसारको तथ्याङ्क संकलन गर्दा विद्यमान वाश योजनामा भएको घरधुरीहरु पहिला नै प्रश्नावलीमा चढाएर लैजाने, यदि गाविस वस्ती अनुसारको तथ्यांक उपलब्ध भएमा त्यसलाई समेत बडास्तरमा जाँच गर्ने र अद्यावधिक गर्ने)

जिल्ला : कपिलवस्तु गाविस : सिसवा मिति : २०७१०९१०९ देखी ०९१२ सम्म .

वडा नं.	टोलको नाम	योजनाको नाम	विद्यमान वाश योजना वमोजिमको घरसंख्या					हालको घरसंख्या				
			ट्युववेल	इनार	ओभरहेड ट्यांक	अन्य स्रोत	जम्मा	ट्युववेल	इनार	ओभरहेड ट्यांक	अन्य स्रोत	जम्मा
१	सेमरहना	सिलसिला खा.पा.योजना	६५	४	-	-	११७	९९	४	-	-	१३९
२	सिसवा	खानेपानी उ.स.	४५	३	-	-	१०८	८०	३	-	-	१२०
३	सेमरी	सेतोगुराँस खा.पा.योजन	३४	५	-	-	१११	१०६	-	-	-	१३६
४	तेनुई	लक्ष्मी खा.पा.योजना	४५	३	-	-	६९	६०	-	-	-	७३
५	शिवाभारी	प्रगतीशिल खा.पा.योजना	५६	३	-	-	११२	८५	-	-	-	१२५
६	शिवाभारी	राधाकृष्ण खा.पा.योजना	३४	२	-	-	१३३	१११	-	-	-	१५१
७	तेनुवा	कृषक खा.पा.योजना	३२	५	-	-	७७	८०	-	-	-	९१
८	भानपुर	कालीमाई खा.पा.योजना	२२	३	-	-	८३	६८	-	-	-	९५
९	जितपुर	बिन्ध्यवासिनी खा.पा.योजना	२२	३	-	-	११३	८८	-	-	-	१२१

८,९	औरहवा	सुजना खा.पा.योजना	१८	२	-	-	९१	७९	-	-	-	११०
	जम्मा		३७३	३३			१०१३	८५६				११६१

फारम नं. ५ (क) विद्यमान खानेपानीका स्रोतहरु तथा सुविधास्तर

(हरेक टोलको सामुदायिक नक्शा तयार गर्दा विद्यमान खानेपानीका स्रोतहरुलाई संकेत नं दिई यसमा चढाउने र पछि हरेक स्रोतको विस्तृत विवरण भर्ने । विवरण भरिसकेपछि संलग्न निर्देशिका बमोजिम सुविधास्तर निर्धारण गर्ने)

जिल्ला : कपिलवस्तु गाविस : सिसवा मिति : २०७१/०९/०१ देखी ०९/१२ सम्म

संकेत नं.	वडा नं.	टोलको नाम	स्वामित्व (नीजि/सार्वजनिक)	नीजि भएमा धनीको नाम तथा सार्वजनिक भए स्थानको नाम	लाभान्वित घरसंख्या	गुणस्तर				समय	परिमाण	विश्वसनीय	खानेपानीको सुविधाको अवस्था (१ देखि ४ सम्म)				
						स्रोतको किसिम (ट्युबवेल/इनार/आदि)	स्रोतको गहिराई (फिटमा)	प्लेटफर्म छ/छैन	इनार भए ढक्कन छ/छैन				एक पटक पानी ल्याउन लाग्ने औसत समय (मिनेट)	पानीको पर्याप्तताछ/छैन	स्रोत सुक्छ कि सुक्दैन, यदि सुक्छ भने कति महिना	गुणस्तर	समय
१	१	सेमरहना	सार्वजनिक	सेमरहना	८९	ट्युबवेल	११५	छ	-	१०	छ	२	१	१	१	३	३
२	२	सिसवा	सार्वजनिक	सिसवा	८०	ट्युबवेल	१२०	छ	-	१०	छ	०	१	१	१	१	१
३	३	सेमरी	सार्वजनिक	सेमरी	१०६	ट्युबवेल	११०	छ	-	१०	छ	२	१	१	१	३	३
४	४	तेनुई	सार्वजनिक	तेनुई	६०	ट्युबवेल	११०	छ	-	१०	छ	०	१	१	१	१	१
५	५	शिवाभारी	सार्वजनिक	शिवाभारी	८५	ट्युबवेल	९०	छ	-	१०	छ	०	१	१	१	१	१
६	६	शिवाभारी	सार्वजनिक	शिवाभारी	१११	ट्युबवेल	९५	छ	-	१०	छ	२	१	१	१	३	३
७	७	तेनुवा	सार्वजनिक	तेनुवा	७०	ट्युबवेल	९५	छ	-	१०	छ	१	१	१	१	२	२
८	८	भानपुर	सार्वजनिक	भानपुर	७०	ट्युबवेल	९०	छ	-	१०	छ	२	१	१	१	३	३
९	९	जितपुर	सार्वजनिक	जितपुर	८०	ट्युबवेल	११०	छ	-	१०	छ	२	१	१	१	३	३

१०	८,९	औरहवा	सार्वजनिक	औरहवा	६८	दयुववेल	११०	छ	-	१०	छ	१	१	१	१	२	२
		जम्मा			७९९												

फारम नं. छ (ख) सुविधास्तरको वडास्तरीय सारांश

(फारम नं. ५ (क) को जानकारीको आधारमा यो फारम सुविधास्तरको वडास्तरीय सारांश निकाल्ने)

जिल्ला : कपिलवस्तु

गाविस : सिसवा

मिति : २०७१।०९।०१ देखी ०९।१२ सम्म

वडा नं.	जम्मा घरसंख्या	घरसंख्या				कठिनता अंक
		सुविधास्तर १	सुविधास्तर २	सुविधास्तर ३	सुविधास्तर ४	
१	१३९	७०	१९	३५	१५	९७
	प्रतिशत	५०	१४	२५	११	
२	१२०	६०	२०	२५	१५	९५
	प्रतिशत	५०	१७	२१	१२	
३	१३६	८०	२६	२०	१०	७०
	प्रतिशत	५९	१९	१५	७	
४	७३	५०	१०	१०	३	५४
	प्रतिशत	६८	१४	१४	४	
५	१२५	७५	१५	२०	१५	८०
	प्रतिशत	६०	१२	१६	१२	
६	१५१	९०	२१	२०	२०	७९
	प्रतिशत	६०	१४	१३	१३	
७	९१	४५	१५	१६	१५	१००
	प्रतिशत	५०	१६	१८	१६	
८	९५	५५	१५	१५	१०	७८
	प्रतिशत	५८	१६	१६	१०	
९	१२१	६५	१५	२१	२०	९७
	प्रतिशत	५४	१२	१७	१७	
८,९	११०	५५	१३	२२	२०	१०६
	प्रतिशत	५०	१२	२०	१८	

जम्मा	११६०	६४५	१६९	२०४	१४२	८७
	प्रतिशत	५५	१५	१८	१२	

फारम नं. ६ पूर्ण सरसफाइका सूचकहरुको अवस्था सम्बन्धी फाराम

(यो फारम वडा नागरिक मञ्चका सदस्यहरुसंगको छलफलको आधारमा लेख्ने, केहि घरहरुको अवलोकन समेत गर्ने)

जिल्ला : कपिलवस्तु

गाविस :सिसवा मिति : २०७१।०९।०१ देखी ०९।१२ सम्म

वडा नं.	टोलको नाम	घरसंख्या							
		सवै घरपरिवारले चर्पीको नियमित प्रयोग गर्ने	महत्वपूर्ण अवस्थामा सावुन पानीले हात धुने	घरायसी तहमा पिउने पानी शुद्धिकरण गरी पिउने	व्यक्तिगत सरसफाइ कायम गर्ने	घरभित्र तथा बाहिरका ठोस फोहर मैला खाडलमा फाल्ने	खेर गएको पानीको उचित व्यवस्थापन गर्ने	भांडा सुकाउने चांग भएका	धुवा रहित चुल्हो भएका (गोबर ग्यांस, प्राकृतिक ग्यांस वा अन्य समेत)
१	सेमरहना	५०	३५	३५	३५	११	—	—	७
२	सिसवा	२८	३१	१९	३७	८	—	—	९
३	सेमरी	५०	३०	२५	२०	१०	—	—	१५
४	तेनुई	१०	२५	१०	२५	५	—	—	८
५	शिवाभारी	३०	२०	१०	१५	९	—	—	७
६	शिवाभारी	३०	२१	१७	१८	१२	—	—	९
७	तेनुवा	४५	२५	१०	१३	१०	—	—	८
८	भानपुर	१०	८	७	१८	५	—	—	११
९	जितपुर	२०	२५	१०	१९	१५	—	—	१३
८,९	औरहवा	३०	१७	८	९	१५	—	—	७
	जम्मा	३०३	२३७	१४४	२०९	१००	—	—	९४

फारम नं. ७: बिद्यमान खानेपानी तथा सरसफाइ योजनाहरूको सूचना सम्बन्धि सारांश

१ प्राविधिक सर्वे, लागत अनुमान तयार तथा अनुगमनमानिर्माण सम्पन्न भएका योजनाहरूलाई मात्र सूचिकृत गर्ने ।

२ यो फारममा सूचिकृत गरिएका खानेपानी योजनाहरूको विस्तृत विवरण ४ मा भर्ने (उ.स.संगको अन्तरवार्ता र योजनाको अवलोकन गरी ।

गाविसको कोड :३८०६७

गाविसको नाम :सिसवा

सि.नं.	योजनाको नाम	योजनाको कोड	योजनाको प्रकार (Gravity/RWH/PSI/Lifting, Others/OHT)	वडा नं.	जम्मा लाभान्वित घरधूरीहरू	योजनावाट लाभान्वित टोलहरूको नाम
१	सिलसिला खा.पा.योजना	१	ट्युववेल	१	८०	१
२	खानेपानी उ.स.	२	ट्युववेल	२	९५	१
३	सेतोगुराँस खा.पा.योजना	३	ट्युववेल	३	१००	१
४	लक्ष्मी खा.पा.योजना	४	ट्युववेल	४	६०	१
५	प्रगतीशिल खा.पा.योजना	५	ट्युववेल	५	१०५	१
६	राधाकृष्ण खा.पा.योजना	६	ट्युववेल	६	१०७	१
७	कृषक खा.पा.योजना	७	ट्युववेल	७	६५	१
८	कालीमाई खा.पा.योजना	८	ट्युववेल	८	७०	१
९	विन्ध्यवासिनी खा.पा.योजना	९	ट्युववेल	९	८०	१
१०	सुजना खा.पा.योजना	१०	ट्युववेल	८,९	९०	२
	जम्मा				८५२	११

फारम नं. ७.१ बिद्यमान खानेपानी तथा सरसफाइ योजना

१ फारम नं ४ मा सूचिकृत गरिएका सबै योजनाहरु यो फारममा बिस्तृत रुपमा भर्नुपर्ने छ ।

२ निर्माण सम्पन्न भएका सबै बिद्यमान योजनाहरुको अवस्था बिप्लेषण गरी उक्त योजनाहरुको वास्तविक सञ्चालन तथा ब्यवस्थापकिय अवस्था पत्ता लगाउने (सम्बन्धित उपभोक्ता समिति र उपभोक्ताहरुसंग छलफल तथा येजनाको अवलोकन गरी)

गाविसको कोड :३८०६७

गाविसको नाम :सिसवा

१. योजनाको बिवरण

सि.नं.	योजनाको नाम	योजनाको कोड	योजनाको प्रकार (Gravity/RWH/PSI/Lifting , Others/OHT)	वडा नं.	जम्मा लाभान्वित घरधूरीहरु	योजनावाट लाभान्वित टोलहरुको नाम
१	सिलसिला खा.पा.योजना	१	ट्युवेल	१	८०	१
२	खानेपानी उ.स.	२	ट्युवेल	२	९५	१
३	सेतोगुराँस खा.पा.योजन	३	ट्युवेल	३	१००	१
४	लक्ष्मी खा.पा.योजना	४	ट्युवेल	४	६०	१
५	प्रगतीशिल खा.पा.योजना	५	ट्युवेल	५	१०५	१
६	राधाकृष्ण खा.पा.योजना	६	ट्युवेल	६	१०७	१
७	कृषक खा.पा.योजना	७	ट्युवेल	७	६५	१
८	कालीमाई खा.पा.योजना	८	ट्युवेल	८	७०	१
९	बिन्ध्यवासिनी खा.पा.योजना	९	ट्युवेल	९	८०	१
१०	सुजना खा.पा.योजना	१०	ट्युवेल	८,९	९०	२

	जम्मा				८५२	११
--	-------	--	--	--	-----	----

सहयोगी निकाय	योजना	सेवा सञ्चालन भएको वर्ष	
श्रोतको नाम (फारम नं. ४ बाट)	सिलसिला खा.पा.योजना	श्रोतको कोड (फारम नं. ५ (क) बाट)	
DDC/RWSSP-WN 1 st Phase	खानेपानी उ.स.	आ.व.०६९/०७०	
DDC/RWSSP-WN 1 st Phase	सेतोगुराँस खा.पा.योजना	आ.व.०६९/०७०	
DDC/RWSSP-WN 1 st Phase	लक्ष्मी खा.पा.योजना	आ.व.०६९/०७०	
DDC/RWSSP-WN 1 st Phase	प्रगतीशिल खा.पा.योजना	आ.व.०६९/०७०	
DDC/RWSSP-WN 1 st Phase	राधाकृष्ण खा.पा.योजना	आ.व.०७१/०७२	
DDC/RWSSP-WN 1 st Phase	कृषक खा.पा.योजना	आ.व.०७१/०७२	
DDC/RWSSP-WN 1 st Phase	कालीमाई खा.पा.योजना	आ.व.०६९/०७०	
DDC/RWSSP-WN 1 st Phase	विन्धवासिनी खा.पा.योजना	आ.व.०६९/०७०	
DDC/RWSSP-WN 1 st Phase	सुजना खा.पा.योजना	आ.व.०७१/०७२	

२. योजनाको संरचनाहरूको विस्तृत विवरण (यदि उपयोजनाहरू भए सबै उपयोजनाहरूको समेत तथ्यांक लिन

संरचनाको नाम	संरचनाहरूको सञ्चालन अवस्था(संख्या उल्लेख गर्ने)				जम्मा संरचनाहरू मध्ये पूर्ण रुपमा सञ्चालित संरचनाहरूको संख्या उल्लेख गर्ने ।
	जम्मा संरचना संख्या	राम्रो	मध्यम	नराम्रो	
Intake					
IC					

RVT					
DC					
BPT					
Tap					
Other					

टोल अनुसार खानेपानीले समेटको क्षेत्र

टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधूरी संख्या
जम्मा टोल संख्या		जम्मा घरधूरी संख्या

१. योजनाको संस्थागत विवरण

हाल योजनाको ब्यवस्थापन गर्ने निकाय (एउटामा मात्र चिन्ह लगाउने)	√ उपभोक्ता समितिले	खानेपानी कार्यालय	अन्य संस्था	कसैले पनि नगरेका
उपभोक्ता समितिका सदस्यहरु (संख्या लेख्ने)	महिला ३९	पुरुष ४८	जम्मा ९७	
उपभोक्ता समितिका दर्ता (एउटामा मात्र चिन्ह लगाउने)	छ	√ छैन	दर्ता प्रक्रियामा रहेको	
उपभोक्ता समितिको बैठक (एउटामा मात्र चिन्ह लगाउने)	नियमित (प्रत्येक महिनामा एक पटक)		√ आवश्यक परेको वेलामा मात्र	कहिल्यै नवस्ने

योजनामा कार्यरत मर्मत सम्भार कार्यकर्ता(संख्या लेख्ने)	महिला ०	पुरुष १०	जम्मा १०
मासिक पानी शुल्क(छ रछैन)	संकलन भईराखेको	पानी शुल्क प्रयाप्त छ	सवैले तिरिराखेको अवस्था
मर्मत सम्भार कोष(एउटा मा मात्र चिन्ह लगाउन)	छ	√ छैन	यदी छ भने हाल कती छ उल्लेख गर्ने:
उपभोक्ता समितिको व्यवस्थापन क्षमता ,उपभोक्ता समितिको धारणा अनुसार(एउटा मा मात्र चिन्ह लगाउने)	राम्रो	सन्तोषजन	√

१. योजनाको भौतिक अवस्था (उपयुक्त विकल्पमा मात्र चिन्ह लगाउने)

पाइपलाइनमा चुना जम्ने समस्या	छ	छैन	
पोलिथिन पाईपलाईन खुल्ला देखिएको (मुख्य तथा शाखा पाइपलाइनमा)	खुल्ला नदेखिएका	केही ठाउमा मात्र खुल्ला देखिएका	धेरै ठाउमा खुल्ला देखिएका
पाईपलाईन चुहिएको (मुख्य तथा शाखा पाइपलाईनमा)	नचूहिएको	केही ठाउमा मात्र चुहिएका	धेरै ठाउमा चुहिएका
योजनाको समग्र विद्यमान भौतिक अवस्था	राम्रो	सन्तोषजन	नराम्रो

१. योजनावाट प्राप्त सेवा (उपयुक्त विकल्पमा मात्र चिन्ह लगाउने)

योजनाको सञ्चलन अवस्था	राम्ररी चलेको	आंशीक रुपमा चलेको	बन्द भएका
-----------------------	---------------	-------------------	-----------

योजना हाल सुधार गर्नुपर्ने अवस्थामा छ (छ रछैन एउटामा मात्र चिन्ह लगाउने)

के योजनाको मूल सम्बन्धमा हाल बिबाद छ		छैन
--------------------------------------	--	-----

के उपभोक्ता समिति WSP सम्बन्धमा तालिम प्राप्त छ		छैन
के उपभोक्ता समितिले हाल WSP लागू गरेको छ		छैन
के योजना हाल सुधार गर्नुपर्ने आवश्यकता छ	छ	
यदी छ भने तल कस्तो खालको हो तल उल्लेख गर्ने: क) पानीको गुणस्तर (शुद्धीकरण प्रणाली थप गर्ने) ख) पानीको गुणस्तर (इन्टेक तथा मुल क्षेत्रमा सुधार गर्ने) ग) पानीको मात्रा वा सेवा अवधि (समयअवधी थप गर्ने) ३) पाइपलाइन लगायत अन्य संरचनाहरु मर्मत गर्ने । Ñ)	सुधार गर्नुपर्ने कार्यहरु विस्तृत रुपमा उल्लेख गर्ने ।	

१ बिपद जोखिम व्यवस्थापन:

संरचनाहरु जोखिम क्षेत्रमा छन (छन र छैन एउटामा चिन्ह) लगाउने	छ	छैन
मूख्य पाईपलाईन पहिरो जाने स्थानमा	छ	छैन
मूख्य पाईपलाईन बाढी जाने स्थानमा	छ	छैन
शखा पाईपलाईनको वरीपरी राम्रो निकास	छ	छैन
इन्टेक वरीपरी घेरबार गरिएको	छ	छैन
इन्टेक क्षेत्रमा बाडी जाने सम्भावना	छ	छैन
इन्टेक क्षेत्रमा पहिरो जाने सम्भावना	छ	छैन
RVT वरीपरी घेरबार गरिएको	छ	छैन
RVT क्षेत्रमा पहिरो जाने सम्भावना	छ	छैन

फारम नं.८: निर्माणधिन खानेपानी योजनाहरूको विस्तृत विवरण फारम

गाविसको नाम :

गाविसको कोड:

१. योजनाको विवरण

क्र.स	योजनाको नाम	योजनाको कोड	योजनाको प्रकार (Gravity/RWH/PSI/Lifting, OHT, tubewell)	वार्ड नं.	लाभान्वित घरधूरी	योजनाबाट लाभान्वित टोलहरू

सहयोगी निकाय			
योजना निर्माण शुरू भएको मिति :.....		योजना सम्पन्न हुने मिति :.....	
श्रोतको नाम (फारम नं. छ (क) हेर्ने)		श्रोतको कोड (फारम नं. ७ हेर्ने)	
योजनाको लागत अनुमान अनुसारको जम्मा रकम रु :			

२. लागत अनुमान अनुसार संरचना विवरण

संरचना विवरण	जम्मा संख्या
इन्टेक	
आई सी.	
आर. भि. टि.	
डि.सी.	
बि.पि.टी.	
धारा	

इन्टेक	
--------	--

३. टोल अनुसार खानेपानीले सेमेटेको क्षेत्र:

टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधूरी संख्या
जम्मा टोलको संख्या		जम्मा:

फारम नं. ९: प्रकोप तथा जोखीम न्यूनीकरण र जलवायु परिवर्तन अनूकूलन

१. यो फारममा समूदायमा विद्यमान प्रकोप तथा जोखिम न्यूनीकरण र जलवायु परिवर्तन अनूकूल सम्बन्धि सूचनाहरु संकलन गर्ने । यो फारम प्रत्येक वडा स्तर वा प्रत्येक वडाको सहभागिता रहेको गाविस स्तरिय बैठक भर्नुपर्ने छ । विस्तृत जानकारीका लागि अनुसूचि ९ मा भएको WASH को योजना तर्जुमा सम्बन्धि निर्देशिका हेर्नुहोला ।
२. यो फारम अनुसारको तथ्यांक भर्दा विशेषगरी सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धि जोखिम तथा विपद संग सम्बन्धित कुराहरुमा छलफल गर्ने । छलफलको क्रममा सरसफाई तथा स्वच्छता क्षेत्रमा आउनसक्ने सम्भावित जोखिमहरु समेत पहिचान गर्ने ।

गाविसको नाम:सिसवा	गाविसको कोड:३८०६७	वडा नं.१-९
-------------------	-------------------	------------

१. जोखिम सम्बन्धमा बिगतको सिकाई पहिचान

(बिगतको सिकाई तथा घटनाहरुको इतिहासमा छलफल गर्ने , बिगतका जोखिमहरुले स्वच्छता सम्बन्धि सूविधाहरुमा प्रभाव पारेका पक्षहरुलाई मध्यनजर गर्ने)

वर्ष	जोखीम	स्थानिय समूदाय तथा वातावरणीय सेवाहरुमा जोखिमबाट पारेको असर	स्थानियको दृष्टिकोण तथा बुझाई
२०६६	आगलागी	घर सम्पत्ति ,लत्ता कपडा र पशुपंक्षी जलेको	फुसको घर ,बाक्लो बस्ति र जनचेतनाको कमीका कारण
	डुवान	खेती वाली नष्ट	बाँध नभएर
	सुख्खा	उत्पादनमा कमी	जलवायु परिवर्तन,सिंचाईको अभाव

२. जोखीमहरुको प्रकृति बिप्लेषण गर्ने, बिपद तथा जोखिम न्यूनीकरण र जलवायु अनूकूल सम्बन्धि विकल्पहरु

(जोखीमका प्रकृति तथा सोको अनूकूल सम्बन्धि छलफल गर्ने र संग सम्बन्धित बिपद जोखीम न्यूनीकरणका लागि VWASH Plan संग सम्बन्धित विकल्पहरु पहिचान)

जोखिम	स्थानिय समूदाय तथा वातावरणीय सेवाहरुमा जोखिमबाट पारेको असर	जोखिमबाट प्रभावित समुदाय तथा उपभोक्ताहरु	जोखिम प्रभावको अवस्था (धेरै उच्च-४, उच्च- ३,मध्यम-२ र न्यून -१)	वाशसंग सम्बन्धित बिपद तथा जोखीम न्यूनीकरणका विकल्पहरु

फारम नं. १०: गाविस स्तरिय तर्जुमा गरिएका खानेपानी योजनाहरूको सूची

१. गाविस स्तरमा तर्जुमा गरीएका सबै खानेपानी योजनाहरू गाविस स्तरको प्राथमिकता तथा V-WASH-CC निर्णय पुस्तिकाको आधारमा यस फारममा पूनः सूचिकृत गर्ने र उक्त सबै योजनाको विस्तृत विवरण ७ अनुसारको फारममा भर्नुपर्ने छ । वडा स्तरबाट प्राथमिकिकरण गरिएका केही योजनाहरू बास्तविक अवस्थाको आधारमा एक आर्को योजनामा समायोजन भई थपघट हुनसक्ने सम्भावना रहेको हुँदा उक्त योजनाहरू गाविस स्तरको योजना तर्जुमा गोष्ठी पश्चात मात्र यस फारममा भर्नुपर्नेछ ।

गाविसको नाम: सिसवा

गाविसको कोड: ३८०६७

योजनाको प्राथमिकता क्रम	योजनाको नाम	योजनाको कोड	योजनाको प्रकार ट्यूवेल/ओभरहेड ट्यांक/अन्य	वडा नं.	लाभान्वित टोलहरूको नाम	जम्मा लाभान्वित घरघूरी
	लक्ष्मी खा.पा.योजना	४	ट्यूवेल	४	तेनुइ	१३
	सेतोगुराँस खा.पा.योजना	३	ट्यूवेल	३	सेमरी	३०
	कालिमाई खा.पा.योजना	८	ट्यूवेल	८	भानपुर	२७
	राधाकृष्ण खा.पा.योजना	६	ट्यूवेल	६	शिवाभारी	४०
	खानेपानी उ.स.	२	ट्यूवेल	२	सिसवा	३७
	विन्ध्यवासिनी खा.पा.योजना	९	ट्यूवेल	९	जितपुर	३४
	प्रगतिशिल खा.पा.योजना	५	ट्यूवेल	५	शिवाभारी	४०
	सिलसिला खा.पा.योजना	१	ट्यूवेल	१	सेमरहना	३६
	कृष्क खा.पा.योजना	७	ट्यूवेल	७	तेनुवा	११
	सुजना खा.पा.योजना	१०	ट्यूवेल	८,९	औरहवा	३१

फारम नं.१०.१: गाबिस स्तरिय तर्जुमा गरिएका खानेपानी योजनाहरुको बिस्तृत विवरण फारम

हरेक प्रस्तावित योजनाको लागि एउटा फारम भर्ने

गाबिसको नाम:.....

गाबिसको कोड:.....

योजनाको गाबिस स्तरिय प्राथमिकता क्रम	योजनाको नाम	योजनाको कोड	योजनाको प्रकार ट्यूबवेल/ओभरहेड ट्यांक/अन्य	वडा नं.	लाभान्वित टोलहरुको नाम	जम्मा लाभान्वित घरधूरी

नया	मर्मत	पुनःनिर्माण
-----	-------	-------------

श्रोतको नाम (फारम नं. छ (क) हेर्ने)	श्रोतको कोड (फारम नं. ७ हेर्ने)
-------------------------------------	---------------------------------

१. अनुमानित संरचनाहरु विवरण

अनुमानित संरचनाहरु (उप योजनाहरुलाई पनि समावेश गरी)	जम्मा संख्या

२. टोल अनुसार प्रस्तावित खानेपानी योजनाले सेमट्ने क्षेत्र:

टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधूरी संख्या
जम्मा टोलको संख्या		जम्मा:

३. जातियताको आधारमा घरधूरी विवरण:

जातिय विवरण	घरधूरी संख्या
दलित	
जनजाती	
धार्मिक अल्पसंख्यक	
तराई पिछडा वर्ग	
अन्य	
जम्मा :	जम्मा घरधूरी:

४. बिपद तथा जोखिम ब्यवस्थापन:

प्रस्तावित संरचनाहरू जोखिम क्षेत्रमा छन (छन र छैन एउटामा चिन्ह) लगाउने	छ ()	छैन ()
बाढिको कारणले खानेपानीको स्रोतहरू प्रदुषित हुने सम्भावना	छ ()	छैन ()
खोलाको कटानले स्रोतहरू बगाउने सम्भावना	छ ()	छैन ()
मुख्य पाईपलाईन पहिरो जाने स्थानमा	छ ()	छैन ()
मुख्य पाईपलाईन बाढी जाने स्थानमा	छ ()	छैन ()
इन्टेक क्षेत्रमा बाढी जाने सम्भावना	छ ()	छैन ()
इन्टेक क्षेत्रमा पहिरो जाने सम्भावना	छ ()	छैन ()
RVT क्षेत्रमा पहिरो जाने सम्भावना	छ ()	छैन ()

फारम नं. ११. गाविस स्तरिय अन्य प्रस्तावित योजनाहरू

जिल्ला :	गाविसको नाम :	गाविसको कोड :	वडा नं.
----------	---------------	---------------	---------

तर्जुमा गरिएका अन्य कृयाकलापहरू :

१. सरसफाइ	२. बिपत तथा प्रकोप, पहिरो र बाढी नियन्त्रण	३. पोखरी तथा कुलो
४. जलाधार क्षेत्र ब्यवस्थापन	५. जलवायु परिवर्तन अनुकूलन	६. आकस्मिक सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धि जनचेतना
७. मर्मत सम्भार योजना	८. प्राविधिक तालिम	९. अन्य

योजनाको नाम :	योनाको कोड :	योजनाको गाविस स्तरिया प्राथमिकता क्रम :
---------------	--------------	---

प्रस्तावित कृयाकलापहरूबाट लाभान्वित क्षेत्र तथा घरधुरी विवरण

योजनाको नाम :	योजनाको कोड	लाभान्वित घरधुरी
सरसफाई	१	
आकस्मिक सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धि जनचेतना	२	
पोखरी तथा कुलो	३	
मर्मत सम्भार योजना	४	
जलवायु परिवर्तन अनुकूलन	५	
बिपत तथा प्रकोप, पहिरो र बाढी नियन्त्रण	६	
जम्मा टोल संख्या : ११		जम्मा घरधुरी संख्या : ११६१

सम्भाव्य लगानीका स्रोतहरू :

माथि उल्लेखित खानेपानी योजनाहरू निर्माण गर्न को लागि सम्भावित श्रोतहरू :

- उपभोक्ता स्वयं, स्थानीय समुदाय तथा संघ संस्थाहरू
- गा.वि.स
- जि.वि.स.

- खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय
- अन्तराष्ट्रीय गैर सरकारी संस्थाहरू
- दातृ राष्ट्र तथा निकायहरू

सञ्चालन गरिने कृयाकलापहरू :

- १ . गा.वि.स.लाई पोष्ट ओ.डि.एफ् गर्ने ।
२. गा.वि.स.मा पूर्ण सरसफाई अभियान संचालन गर्ने ।
३. खानेपानी नपुगेका स्थानमा खानेपानी योजना संचालन गर्ने ।